

Előmelegítő szerkezet

Nagy hidegben, erős fagyban a traktorvezetők sokszor előbb tüzet gyújtanak a gép alatt és csak ezután tudják beindítani a motort. A láng felmelegíti a besűrűsödött kenőanyagot. Néha két óra is kell ahhoz, hogy a traktorokat el lehessen indítani. S ráadásul az ilyen „melegítő” nemcsak idővesztéssel jár, hanem a motort is rongálja.

A moszkvai Autó és Autómotor Intézet tudományos munkatársai sikeresen megoldották a traktormotorok hideg időben történő beindításának problémáját: folyadékkal működő ötletes előmelegítő szerkezetet terveztek. Amint a tapasztalatok mutatták, az előmelegítő bevezetése alkalmazása lehetővé teszi, hogy 40 fokos fagyban is 25–30 perc alatt beindítsák a Diesel-motort.

— A gyémánt és a lasersugár. A oroszulvi gyémántszerszám gyárban felállították az első kvantumgenerátort, amely a drágakövek megmunkálására szolgál. A lasersugár a másodperc törtrésze alatt néhány mikron átmérőjű csatornát fúr a gyémántkristályba. Elektromos fűtésnél ezen a műveleten tizenhárom ember több órán át dolgozott.

— A vezérkarj főnök próbái. A Budapesti Nemzeti Színház társulata megkezdte Szász György A vezérkarj főnök című drámájának próbáit. A fiatal író első színpadi művét a Tanácsköztársaság 50. évfordulójának szentelte. A darabot februári műsorrendjébe illesztette a nemzeti színház, Major Tamás a rendező, Stromfeld Auréli Bessenyei Ferenc, Kun Béla alakját Avar István, Böhm Vilmos szerepét Öze Lajos formálja meg.

— Gemenci vadrezervátum. A Szekszárdi Idegenforgalmi Hivatal közvetítésével az idén május 11-től augusztus 20-ig ismét megtekinthetik a turista-csoportok a világhírű gemenci vadrezervátumot.

— Antibiotikum a rák ellen. A tokioi egyetem mikrobiológiai intézetében dolgozó dr. Hamao Umedzava által 1962-ben előállított burreomycin nevű antibiotikum hatásos eszköznek bizonyult a rák egyes fajtáinak gyógyításánál. A klinikai ellenőrzések során 145 bűrákban szenvedő beteg közül 29 meggyógyult, 45 betegnek pedig javult az állapota. A burreomycin kevésbé hatásos, ha a beteget előzőleg már radioaktív besugárzással kezelték.

(x) A kávé birodalmában — Brazília címmel előadás ma este 6 órakor a Postás Művelődési Házban. S 386

Érdekes operáció

Érdekes operációt hajtott végre Vlagyimir Vinogradov moszkvai sebész abból a célból, hogy a 160 kiló súlyú, 31 éves Jurij K. megmeneküljön a tolvábbi hízástól. A sebész kiiktatta az emésztési folyamatból a páciens vékonybél-rendszerének körülbelül hatvan százalékát. Ennek eredményeként Jurij K. az operáció óta eltelt húsz nap alatt 17 kilót adott le súlyából, és a betegnek már nem kell szigorú diétát tartania.

Vinogradov professzor a vékonybélrendszer szóban forgó részét nem operálta ki, csak elszigetelte, s ezzel biztosította, hogy ha

Jurij K. a kívánatosnál többet veszítene súlyából, akkor ismét be lehet kapcsolni az emésztési folyamatba a kiiktatott vékonybél szakaszt.

A tadszik Jurij K. kiváló birkózó. Az utóbbi években a rendszeres sportolás ellenére egyre jobban hízott és elérte a 187 kiló súlyt: magasságának minden centiméterére számít egy kilót. Ekkor klinikai kezeléssel próbálkoztak és le is fogyott 35 kilót, de mikor kijött a kórházból, testsúlya hamarosan ismét 160 kilogrammra emelkedett.

Nyulak „stressze” Ítélet az egyedülálló perben

Páratlan, egyedülálló polgári per zajlott le — mint ahogy ezt lapunk ez év. január 5-i számában már megírtuk — a szegedi járásbíróson. A szegedi Felszabadulás Vadásztársaság perelte a Nagyalöldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalatot, valamint az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt Alföldi Kőolajfűrészi Üzemét. A vadásztársaság szerint tevékenységükkel olyan nyugtalanságot idéztek elő a vadásztársasághoz tartozó területen, hogy az károsan befolyásolja a vadállomány fejlődését. Úgynevezett bányakár igényt támasztott a két vállalat ellen, s ezt annak idején jogosnak találta első fokon a II. kerületi tanács, másodfokon pedig a városi tanács vb igazgatási osztálya. A

két vállalat ebbe nem nyugodott bele, perre ment, amely akként döntött az első fokon és nem jogerősen, hogy a szegedi járásbíróson mindkét államigazgatási határozatot megváltoztatta, a vadásztársaságot pedig a bányakár megtérítése iránti igényével elutasította.

Fellebbezés folytán került az ügy a szegedi megyei bírósághoz. Az alperes vadásztársaság mellett szerepelt a Csongrád megyei Főügyészség fellebbezési óvása is, miszerint a vadállományban bekövetkezett kár az ingatlan használatával szoros összefüggésben van. Noha ez a károsodás szó szerinti értelmezésében nem tartozik azon fogalmak közé, amelyeket bányakár néven sorol fel az ide vonatkozó törvényes rendelkezés. A két olajos vállalatól összesen 326 ezer forint kártérítési követelése volt a Felszabadulás Vadásztársaságnak, mondván, hogy területéből 8900 holdon nyugtalnitja a nyulakat, fácánokat és más vadakat az örökös dűbörgés és zaj. A vadak állandó szorongásban élnek, amely kedvezőtlenül befolyásolja szaporodásukat. Ha ez így van, akkor nemcsak egy esetben, hanem visszatérően minden esztendőben ekkora összegű „bányakár” követelhet a vadásztársaság az olajos vállalatoktól, hiszen a vad területtel is egyező több száz holdon hosszú-hosszú időre végleges a szénhidrogén feltárása. A vadásztársaság úgy érvelt, hogy kicsit tagítani kell azt a törvényt, amely a bányakár megtérítéséről rendelkezik, hogy beleférjen abba a vadgazdálkodást ért

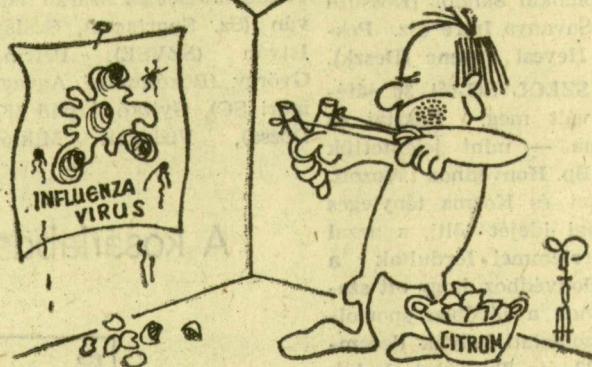
hátrány korrigálása is. A másodfokú bíróság akként is mérlegelte a szóbanforgó földterület: rendeltetése mezőgazdasági művelésre szolgál-e, avagy településre alkalmas terület-e? Harmadik esetként azt is vizsgálta; a speciálisan védett területek közé tartozhat-e.

Ha ilyen jellegű kár érne a védett területű Gemenci erdő vadállományát, akkor feltétlenül bányakárról lenne szó. A szóbanforgó Algyő térségű terület viszont mezőgazdasági célokat szolgál. Mellékesen esik latba, hogy azon vadgazdálkodás is folyik. Lényegében a megyei bíróság helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, és pedig jogerősen. Fellebbezésnek helye tovább nincs. A Felszabadulás Vadásztársaság nem kaphat az olajos vállalatoktól kártérítést, amért a nyulak, fácánok és más vadak e területen szorongásban élnek.

L. F.

r ö v i d e n

Gyakorlatias ember

— A Magyar Nemzeti Múzeumnak úgyszólván állandó szállítói a Duna medrét kotró hajósok. A közelmúltban egyebek között egy 15. századi szépen megmunkált kardot szolgáltatott be Kákonyi János, faddi lakos, a Kotróvállalat dolgozója.

— Fogadóórák az ügyészségeken. A Csongrád megyei Főügyészségen, valamint a Szeged városi és járási Ügyészségen mindennap reggel 8-tól déli 1 óráig, szerdán 8-tól délután fél 5 óráig fogadnak panaszosokat. A Csongrád megyei főügyész minden hét szerdáján 8-tól 12-ig tartja fogadóóráit.

— Vízalatti bulldózer. Japánban vízalatti bulldózer gyártottak: a berendezés, amelyet hajóról irányítanak, a kikötőkben 10 méteres mélységben és a folyók mélyén működtethető. A 80 lóerős motorral ellátott vízalatti bulldózer prototípusa sikeresen kiállta a próbát.

— Atomrobbantás. Az Egyesült Államok atomenergia-bizottsága bejelentette, hogy a nevadai kísérleti telepen két kis hatósugarú földalatti atomrobbantást hajtottak végre.

— Siker a slágerpiacon. A Szerzői Jogvédő Hivatalban érdekes statisztikát állítottak össze azokról a magyar táncdalokról, amelyek az elmúlt két évben kelték el a külföldi slágerpiacon. Üzleti könyvekben 43 eladott dalt tartanak számon. A két listavezető Szörényi Levente és Dobos Attila. Fényes Szabolcs Mindenkinke van egy álma című slágerét világógal vásárolta meg egy nyugati ügynökség.

Február 1-től

MINDEN
HÉTKÖZNAP

8

oldalas lesz

a
Dél-
Magyarország

A LAP
TERJEDELME
EGYHARMADDAL NÓ.

előfizetési díj a
havi 20 forint

— Barlangfestmények. Spanyolország északi részén az asturiai partok közelében barlangkutató diákok egy csoportja eddig ismeretlen, feltehetően a kőkorszakból származó barlangfestményeket fedezett fel. A festményeket szakértők az altamírai és lascauxi leletekkel hasonlítják történelmi jelentőségük szempontjából. A vörös, színes festékanyagból készült rajzok rénszarvasokat, szarvasokat, lovakat és bölényeket ábrázolnak. A spanyol Képzőművészeti Akadémia egyik professzora szerint 12 000–20 000 évvel ezelőtt készítették őket őseink.

— A tsz lemezgyártást épít. Tízmillió forintos költséggel lemezgyárat épített Szabolcs-Szatmár megyében az öfektől Búzakalász Termelőszövetkezet. A szövetkezeti üzem új eljárás hasznosításával mezőgazdasági hulladékokból — kukoricaszárból, gyomnövényekből, esetleg a gabonaművek szalmájából — készíti majd a bűtor- és építőiparban használható lemezeket.

— Szófiában megnyílt egy filmfesztivál amelyen a szocialista országok — köztük Magyarország — kalandfilmjeit mutatják be.

Holdudvar

ÚJ FILMEK

Ha akarom, csupa képtelenség ez a film. Hihető-e például, hogy egy akármilyen jól kereső értelmiségi család úgy él, ahogyan a filmben látjuk: eltartott feleség, több szekrény legújabb divatú ruha Párizsból, luxusnyaraló Tihany legszébb pontján és így tovább. Nem hihető. Nem hihető aztán, hogy egy fiatal lány — legalábbis az a lány, akit a filmben látunk — képes lenne pusztán jellemének erejével fogvatartani ebben a balatoni luxusvillában a villa tulajdonosát, egyébként jövendő férjének anyját. A hibajegyzéket minden különösebb fáradság nélkül folytathatnánk.

És mégis: ezek az extrémítások a film lényege szempontjából jelentéktelenek. Mészáros Márta a Holdudvar rendezője nem egy szabályosan felépített konvencionális történetet akart elmondani, amelyben minden részlet a hétköznapi realitásnak teljesen és tökéletesen megfelelően zajlik, hanem egy emberi sors, egy emberi jellem és magatartás mélyebb rétegeit kutatta. Filmje azért jó, mert képes volt felbresztetni a nézőkben ennek az emberi sorsnak a tragikumát, fojtogató szépségét, összetettségét, líráját, szívszorongató komikumát és nagy összefüggéseket felvillantó nyomorúságát.

Ezért mindazok a kritikák, amelyek nem ennek az anyagnak a kibontását kérik számon a filmtől, hanem a hétköznapi valóság ényegtelen részeinek helyét és szerepét úgy mérlegelik, mintha egy konvencionális műalkotásról lenne szó, elhibáztak: egész egyszerűen nem a filmről szólnak.

Mi ez a film? Tulajdonképpen egy sajátos módon előadott monológ, vagy még pontosabban: portré egy emberről. A főalak egy asszony. Férje, a befutott közgazdász, nemrég halt meg. Az asszony nem szerette a férjét, akiről egyébként szinte semmit sem közöl a film, s most döntenie kell, hogyan él majd tovább. A Holdudvar erről a döntésről ennek a döntésnek a megszületéséről, ennek a döntésnek kinyitól, szűlőstől, fájdalmairól szól, és azt mondja el, hogy benító múltját az asszonyfőhős magában hordja továbbra is és

ezért nem tud mit kezdeni új életével.

A főszerepet Törőcsik Mari játssza. Alakítása ismételt bizonyíték arra, mit már sokan tudnak, hogy Törőcsik nemcsak egyszerűen jó, hanem nagy színész. Hozzá képest a többiek — Kovács Kati, Balázsovits Lajos — jelentéktelenek. Talán csak Mézáros Ági epizódalakítása mérhető hozzá.

Ö. L.

Ha mondom, hogyan szeretlek

Egy fekete hajú kékszakáll — az ismert olasz slágerének, Tony Renis — éneklő-játéka végig ezt az új, színes és szélesvásznú filmet, amelynek híre és „előzetése” már a legelső előadásra telt házat vonzott.

Hogy a tarka és mozgalmas tekercsek lepergetése után is ilyen szokatlan maradjon az érdeklődés? Megeshet, bár tartani lehet tőle, hogy az itáliai újdonságnak kétes híre menván, alábbhagy majd a jegyszerző invázió.

A Ha mondom, hogyan szeretlek ugyanis nem egészen az, aminek vártuk. Igaz, elandalítóan szépek a benne gyakran felhangzó dallamok — jól ismerjük már őket a rádióból —, s a fe-

kete hajú kékszakáll feltucat — menyasszonyában is van mit gyönyörködni, ám egy idő után fárasztóvá válik a gondosan koncentrált szépség. Észrevesszük, hogy az egész film „csinálva” van: egyetlen melódiára fűzték fel a történet könnyen halványuló gyöngyöcskéit.

Giorgio Bianchi, a rendező, persze, nem is igen akart mást. Célja csupán az volt, hogy ismét jól „eladja” a szívesen hallott muzsikát, néhány ismertebb olasz énekes segítségével. És ez többé-kevésbé sikerült is neki. Látványos kasszafilemet csinált

A. L.

Gyászközlemények

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesapánk, nagyapánk, BARTÓK JÁNOS nyugalmazott tanító 90 éves korában elhunyt. Temetése 18-án 10 órakor lesz a Gyevi-temetőben. A gyászoló család, Munkácsy u. 10. DK. 14 490.

Szomorú szívvel értesítjük az ismerőseket és jó barátokat, hogy ROVNYAN ZKY MARIA IREN, életének 63. évében váratlanul elhunyt. Temetése január 17-én 11 órakor lesz a Gyevi-temető ravatalozójából. A ház lakói, Hajós u. 11. T. 2048.

Megrendülten tudatjuk, hogy szeretett férj, édesapánk és após, HAJÓS FERENC közművesmester életének 83. évében hosszú szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat január 17-én 12 órakor kiserjük utolsó útjára a Dugonics-temető ravatalozójából. A gyászoló család, Árvis u. 57. T. 2043.

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett testvérünk, nagybácsi és sógor, HAJÓS FERENC nyug. posta vezető főellenőr, életének 65. évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése január 18-án 11 órakor lesz a Dugonics-temető ravatalozójából. A gyászoló család, Munkácsy u. 1. sz. T. 2045.

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett feleség, édesanyánk és nagymama, HAJÓS MARIA, életének 65. évében hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése január 18-án 11.30 órakor lesz az alsóvárosi temető kápolnájából. A gyászoló család, Madách u. 6. T. 2039.

Tudatjuk, hogy KOMLÓSI FERENC elhunyt. Temetése január 18-án 10 órakor lesz az alsóvárosi temető kápolnájából. A gyászoló család, Remény u. 38. T. 2038.

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, akik szeretett halottunk, PÖRIZS MIHÁLY temetésén megjelentek, részvételükkel és virágokkal mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család, Gyik u. 20. T. 2035.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett feleség, édesanyánk, anyós és nagymama, GYENES JOZSEFNE Kovács Julanna, életének 65. évében hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat temetése január 17-én 15 órakor lesz a belvárosi temető ravatalozójából. A gyászoló család, Hérvézer u. 23. T. 2047.

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, barátoknak, akik szeretett halottunk, KATONA MIHÁLY temetésén megjelentek, részvételükkel és virágokkal mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család, Ságvári E. u. 14/b sz. T. 2030.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a legdrágábbunk, NAGY SÁNDOR nyug. főmérnök 64 éves korában rövid szenvedés után itthagott bennünket. Örök nyugalomra helyezték 18-án a református temető ravatalozójából fél 12 órakor. A gyászoló család. T. 2332.